

Høng lokalhistoriske Arkiv – Beretning for 2023 v/Christina Lundgren Madsen

Årets gang

Efter et par turbulente år i vores lille arkiv, så må man sige at året 2023 bare kørte derudad.

Efter både Corona og en mindre brand (med nedlukninger) har vi nærmest ingen problemer haft i 2023. Man tør jo næsten ikke sige det, med mulighed for måske at begå hybris. 😊

Der er dog en ting, der har forårsaget et mindre benspænd. Det har været vores arkivsystem Arkibas. Hastigheden på systemet om tirsdagen hvor vi har arkivdag, er meget langsom – nogle dage nærmest ikke eksisterende. Mange arkiver i landet holder netop arkivdag om tirsdagen, derfor er det heller ikke noget at vi i Høng, kan gøre noget ved. Det er et problem på landsplan. Sammenslutningen af Lokalarkiver der står for driften af systemet, har de sidste par uger prøvet at finde frem til en løsning, og det har faktisk kørt bedre efterfølgende.

Til 'Folkemødet Høng' i august måned, lavede jeg igen i år en lokalhistorisk quiz, der var at finde på bibliotekets stand. I år skulle man sætte streger imellem de billeder og tekster der hørte sammen (i 2022 havde jeg lavet et 'Tip en 8'er' om Høng – både spørgsmål og svar kan stadigvæk ses på arkivets hjemmeside).

Anden lørdag i november afholdt arkivet sammen med Lokalhistorisk Forening, Arkivernes Dag. En begivenhed der bliver markeret i hele Norden. I 2023 faldt dagen på lørdag d. 11. november, hvor vi viste gamle film. Bogen 'Arkivernes Hjul 2023' (udgivet i fællesskab af kommunens lokalhistoriske foreninger) havde udgivelsesdag, og som altid var der gode lokalhistoriske snakke.

Vores arkivdag om tirsdagen forløber i øvrigt således: Om formiddagen kommer den første flok frivillige. De begynder at registrere de arkivalier/billeder vi har modtaget. Der bliver også scannet billeder fra glasplader og negativer, så de kan ses på arkiv.dk. Officielt har vi åben for besøgende imellem kl. 10 og 13; men man kan altid aftale sig til noget andet. Kl. 13 møder flere frivillige ind. Så bliver der klippet aviser, der senere bliver fordelt under emner i arkivet.

De frivillige i arkivet har meget forskellig baggrunde, og derfor bliver de også tit brugt til se på ukendte billeder. Ofte genkendes personer/steder. Det er en virkelig stor hjælp for mig.

I det hele taget er jeg meget taknemmelig for alle de frivillige, som hjælper mig i arkivet. Registreringsopgaven er så stor, at jeg ikke ville kunne nå den alene. Bunkerne fra tidligere tider bliver med fælles hjælp efterhånden mindre.

Og selvom jeg efterhånden har arbejdet her i mange år, så er det ofte, at jeg har brug for en hjælpende hånd til de spørgsmål vi får i arkivet.

Et eksempel var her i december, hvor der i vores arkivbase, Arkibas, kom en ændring – der betød en stor arbejdsmængde til mig. Rigtig meget skulle rettes til i systemet. Så stor, at jeg faktisk ikke lige kunne overskue det. Jeg skrev ud til tirsdagsholdet med problemet, og straks var der et par stykker som skrev, at de selvfølgelig ville hjælpe mig med retteopgaven. Og her - nu måneder efter, er rettelserne ikke færdige, men i hvert fald godt på vej. Se, jeg har nærmest glemt, at det var et problem :-). Så til alle jer der hjælper mig på den ene eller anden måde. Tusind Tak – I er uundværlige.

Kulturstatistik

Hvert år skal arkivet indberette til den nationale kulturstatistik.

I 2022 havde vi pga. brand, kun åben for betjening halvdelen af året. Derfor var vores kulturtal også meget lave sidste år. Vi kan heller ikke sammenligne med 2021 for der havde vi lukket grundet Covid. Men I skal ikke snydes for nogle af tallene for i år:

I 2023 havde vi 141 åbningstimer. Vores samling er steget med 4 meter, og er nu oppe på 322 meter. De 322 meter er fordelt på to lokaler her på biblioteket, og i kælderen på det gl. Rådhus.

Arkivet har lidt over 39.000 billeder – det er inkl. vores 7 tons glasnegativer. Vi fik 104 skriftlige henvendelser og lige omkring 30 telefonopkald i løbet af året. Dertil skal lægges 122 besøgende.

Vi har 17 frivillige i arkivet, hvor de 13 kommer fast hver tirsdag. I alt er der blevet brugt 2805 frivillighedstimer i 2023. Virkelig flot.

Afleveringer

Vi har slået alle rekorder i år. Der er registreret 110 afleveringer i arkivet. Vi har aldrig været så højt oppe før. Det hører dog med til historien, at vi stadigvæk er ved at rydde op i bunker fra tidligere tider, hvor man ikke registrerede afleveringerne; men det er stadigvæk rigtig flot. Det er selvfølgelig umuligt at nævne alle afleveringerne; men et par af dem får I her (husk at man i 'Lokalhistorisk Nyt' kan se alle de registreringerne vi har foretaget):

- Ugebladet er blevet lukket. Arkivet har modtaget alle de indbundne årgange, som de havde liggende på kontoret her i Høng.
- Efter Finn Jensens foredrag om udgravningerne til bro- og tunnelbyggeriet ved Bromølle, har vi fået en del billeder af selve udgravningen.

- Billeder fra VP-Hallen. Et ingeniørfirma der havde været med til at lave træfiberpladen Insulite, havde i deres arkiv haft billeder fra hallen - lige efter færdiggørelsen i 1942. Dem har arkivet nu fået.

- I forbindelse med Lokalhistorisk Forenings arbejde med at skrive bøger, så falder der altid lidt billeder af til arkivet. I år har vi bl.a. fået en stor billedsamling fra Rasmus Degn A/S.

- Forhandlingsprotokollen for Reerslev Tærskværk.

- Så fik vi en større aflevering vedr. Møllegård, og det er et godt eksempel på at en aflevering kan føre noget mere med sig. Det endte med at Sytter Kristensen, tidligere barn på Møllegård, skrev en artikel om Høng til Lokalhistorisk Nyt: "Fra landsby til stationsby".

Spørgsmål og kommentarer

Ofte bliver det et bedre detektivarbejde, når vi skal finde svarene på de spørgsmål vi får ind. Jeg vil gerne her nævne et udpluk af de mange spørgsmål, som vi har fået:

- Vi har hjulpet 'Den Gl. By' i Århus – med et par billeder til deres 1927 afdeling. Det drejede sig om to billeder af Thomine Hansens butik på Hovedgaden 46. I 'Den Gl. By' skal de lave en Børstenbinderbutik og på billederne fra Hovedgaden i Høng, kan man se alle de børster Thomine Hansen havde hængende i sin butik. Denne opgave var lidt sjov, for vi har tidligere hjulpet med et billede fra Høng Højskole, som skulle hænge i en af stuerne i 1927 afdelingen. Jeg har besøgt museet et par gange, men jeg har stadigvæk ikke været i stand til at finde Højskolebilledet. I kan jo lede efter det, hvis I kommer derover.

- Der er stadigvæk mange efterspørgsler på skolebilleder fra vores område. Vi har store huller i vores samling. Der er nu blevet åbnet op, så vi godt må offentliggøre skolebillederne i Arkiv.dk (blev tidligere stoppet af persondataloven).

- En forespørgsel på hvornår vedkommendes forfader havde gået på Høng Højskole. Hun sad med elevbilleder derfra, dog uden årstal på. Men bag på billederne var der numre. I arkivet har vi Jens Hansens fotoprotokoller og via dem kunne vi finde årstallet.

- Vi får rigtig mange spørgsmål der går på, hvor en bestemt person boede i et område. Her hjælper Lokalhistorisk Forenings store grønne bøger. I dem kan man slå op på adresser, og se hvem der boede der ved en bestemt folketælling.

- Vi fik et spørgsmål vedr. Fotograf Valborg Nørbys fødsels- og dødsår. Det skulle bruges til en bog om et galleri i Roskilde, som Valborg Nørby havde være involveret i, efter at hun flyttede fra Høng. Først kunne vi ikke hjælpe, andet end at det var efter 1988, hvor hun havde overgivet rettighederne til alle hendes billeder til arkivet; men via det Kgl. Biblioteks database Mediestream, fandt vi hendes dødsannonce (hun blev født i 1911 og døde i 1989).

- Roebanens gang ved Høng. Den blev løst med hjælp fra Gørlev Lokalarkiv. De var søde at sende os et kort med roebanerne.

En lille kommentar til alle vores billeder og vedr. rettigheder. Mange tror at vores billeder kan offentliggøres på deres hjemmesider, facebook o.lign. Arkivet har kun rettighederne til nogle af samlingens billeder. f.eks. Hansen, Nørby og Ugebladet v/Hans Vilhelm Nielsen. Resten betaler arkivet/vores arkivfællesskab her i kommunen penge for at kunne offentliggøre på Arkiv.dk, og via Copydan får de professionelle fotografer derved betaling. – og det er kun på Arkiv.dk, at de så må offentliggøres. Det hænder at jeg får mails med "jeg har lånt dette billede til min hjemmeside – håber at det er ok". Så må jeg skrive tilbage, at det desværre ikke er os der har rettighederne.

Tak til alle jer der bruger arkivet og ikke mindst dem, som tænker på os med afleveringer. Alt der er nyt i dag, bliver jo gammelt på et tidspunkt. Til slut en særlig tak til Bøje Larsen. Bøje har valgt at stoppe som formand i Lokalhistorisk Forening. I 16 år har vi set hinanden flere gange om ugen og har haft et rigtig godt samarbejde. Der har været alvorlige snakke, men mest af alt har vi grinet og haft det sjovt. Alt imens, at det selvfølgelig mest har handlet om Lokalhistorie :-). Jeg er så glad for at du har sagt ja til at fortsætte som frivillig, om tirsdagen.

Jeg glæder mig til alt det, vi skal kaste os over i 2024.